

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ ТА ОСВІТИ УКРАЇНИ

Київський національний університет будівництва та архітектури

ФІЛОСОФІЯ ДИЗАЙНУ

Методичні рекомендації
до вивчення дисципліни
для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
спеціальності «Дизайн»

Київ 2024

УДК 2

Ф51

Укладачі: Г. П. Таран, канд. філос. наук, доцент;
І. В. Чорноморденко д-р філос. наук, професор;
А. А. Гоцалюк д-р філос. наук, професор

Рецензент Н. М. Лакуша, канд. філос. наук, доцент

Відповідальний за випуск І. В. Чорноморденко, д-р філос. наук,
професор, завідувач кафедри філософії

*Затверджено на засіданні кафедри філософії, протокол № 1
від 31 серпня 2023 року.*

В авторській редакції.

Філософія дизайну : методичні рекомендації до вивчення
Ф51 дисципліни / Таран Г. П. та ін. – Київ : КНУБА, 2024.– 12 с.

Містять програмний матеріал до вивчення освітньої
компоненти, теми лекцій, практичних занять, індивідуальне
завдання, модульні контролі, список літератури.

Призначено для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти спеціальності «Дизайн».

© КНУБА, 2024

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета курсу: Вивчення дисципліни “Філософія дизайну” спрямована на сучасну концепцію освіти студентів вищих навчальних закладів України, основою якої є ґрунтовна філософська підготовка у поєднанні з орієнтацією на світоглядно-філософські проблеми сьогодення. Метою курсу є ознайомлення з основними сучасними філософськими концепціями дизайну як теоретичною основою мистецько-духовної культури.

Завдання курсу:

Теоретичні: Виклад предмету та методів філософії дизайну, проблеми творчості в історії світової філософії та культури. Завданням курсу є викладення сучасних проблем філософії дизайну в декількох аспектах: онтологічному (творчість і буття), гносеологічному (творчість і пізнання), праксеологічному (творчість і практика), соціологічному (творчість і культура). Методичні рекомендації включають важливі методологічні основи евристики як науки про дизайн, творчість та мистецтво та спрямовує студентів на вивчення сучасної духовної культури в світі в цілому і в Україні зокрема.

Практичні: Формування та розвиток творчого мислення, формування теоретичного рівня світогляду.

Запропонована побудова викладу матеріалу сприятиме засвоєнню студентами філософії дизайну як цілісної системи людських знань, осмисленню проблем, що породжені сучасною суспільною практикою.

Знати: основний зміст розділів даної дисципліни, які на сьогодні склалися, зокрема основні етапи розвитку світової філософської думки, основні проблеми сучасних наукових та філософських концепцій дизайну.

Вміти: на основі теоретичного знання в галузі філософії виробити самостійний критичний стиль мислення, формувати власну світоглядну та громадянську позицію, застосувати набуті філософські знання в подальшій практичній діяльності.

Курс «Філософія дизайну» є вибірковою дисципліною для студентів, що здобувають ступінь бакалавра і складається з лекцій, семінарських занять, захисту реферату (індивідуальної роботи), складання заліку у вигляді підсумкового тесту. Методичні рекомендації відповідають Робочій програмі дисципліни «Філософія дизайну».

ЗМІСТОВНА ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Теми лекцій, практичних занять (ПЗ), ІРК, СРС, модульні контролю

№	Назва теми	Обсяг навч. занять (год)	
		Аудит	СРС
Філософія дизайну			
Змістовний модуль 1. Лекційний курс			
1	Лекція № 1. Дизайн як явище. Філософія походження, становлення та розвитку – 2 год.	2	4
2	Лекція № 2. Історія розвитку дизайну. Філософське осмислення. – 4 год.	4	8
3	Лекція № 3. Персоналії та їх важливість для розвитку галузі – 2 год.	2	4
4	Лекція № 4. Види дизайну – 2 год.	2	4
5	Лекція № 5. Специфіка розвитку. Перспективи. – 2 год.	2	4
Усього за змістовним модулем 1		12	20
Змістовний модуль 2. Практичні заняття			
1	ПЗ № 1. Філософія дизайну як явище та феномен. - 4 год.	4	4
2	ПЗ № 2. Види дизайну та історизм становлення . - 4 год.	4	4
3	ПЗ № 3. Специфіка філософського сприйняття дизайну -2 год.	2	4
4	ПЗ № 4. Еко та етно дизайн у технологіях застосування. - 4 год.	4	4
5	ПЗ № 5. Технології майбутнього та перспективи розвитку галузі. - 4 год.	4	4
Усього за змістовним модулем 2		18	20
Виконання індивід роботи			1
Усього за навчальними модулями		30	60

ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

1. Дизайн як явище. Філософія походження, становлення та розвитку – 2 год.
2. Історія розвитку дизайну. Філософське осмислення. – 4 год.
3. Персоналії та їх важливість для розвитку галузі – 2 год.
4. Види дизайну – 2 год.
5. Специфіка розвитку. Перспективи. – 2 год.

СЕМІНАРСЬКІ ЗАВДАННЯ

1. Філософія дизайну як явище і феномен. (2 год)

2. Види дизайну та історизм становлення. (2 год)

Першопочатки діяльності як виду.

Дизайн у промисловій революції

Дизайн у Науково технічному прогресі.

Авангард поч. ХХ ст.

Архітектурно художня школа Баухаус

Види дизайну та їх розвиток.

3. Специфіка філософського сприйняття Дизайну. (2 год)

Філософське розуміння краси і естетики в дизайні.
Етичні аспекти у дизайні: відповідальність перед користувачем та суспільством.

Взаємозв'язок між дизайном та людським сприйняттям: психологічні аспекти.

Філософія функціональності в дизайні: зв'язок між формою та функцією.

Роль і значення культурних контекстів у філософському сприйнятті дизайну.

Дизайн як засіб вираження та комунікації ідей: філософський аспект.

4. Еко дизайн у технологіях застосування (2 год)

Екотехнології у дизайні.

Альтернативні джерела енергії і їх застосування у дизайні.

Скандинавський екодизайн.

Екодизайн Норвегії.

Екодизайн Канади.

Екодизайн Швеції.

Японський екодизайн.

5. Етно дизайн у технологіях застосування. (2 год)

Етнодизайн в Україні (С. Махно, В. Якуша, Д. і А. Сердюки та інші українські бренди).

Етнодизайн Канади.

Етнодизайн Японія.

Етнодизайн Мароко.

Етнодизайн Швеції.

6. Технології майбутнього та перспективи розвитку галузі. (4 год)

Штучний інтелект та дизайн.

Інформаційні технології та дизайн.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Виконання індивідуального завдання у вигляді написання реферату, есе або презентації. Реферат – обсягом 11-15 с. формат А4з планом на початку роботи і списком використаних джерел наприкінці. Кількість рефератів – 1. Есе-це форма творчої, самостійної роботи студента. Обсяг 2-5 с. не враховуючи титульної сторінки, шрифт-14, інтервал-1,5. В роботі надається особиста позиція автора з проблеми та висновки.

Структура роботи:

- Титульний аркуш,
- вступ,
- основна частина,
- список літератури (не менше трьох джерел і оформлений у відповідності до сучасних вимог)

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Поточний контроль здійснюється під час лекцій. Модульний контроль здійснюється під час індивідуальних занять під контролем викладача відповідно до планових модульних контролів, передбачених робочою програмою.

Форма модульного контролю – захист конспекту та індивідуальна робота.

Семестровий контроль – залік.

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ «ФІЛОСОФІЯ ДИЗАЙНУ»

1. Філософія дизайну бренду (на вибір).
2. Розробка дизайну за тематикою дипломного проекту.
3. Філософія дизайну. Персоналії.
4. Екодизайн.
5. Етнодизайн.
6. Патріція Уркіол.
7. Інклюзивний дизайн.
8. Уільям Морріс. Початки дизайну.
9. Дизайн у добу промислової революції.
- 10.«Рух мистецтв і ремесел» важливість і вплив на становлення дизайну.
- 11.Дизайн у добу НТП кінця ХІХ ст..
- 12.Відкриття і винаходи ар-нуво і стиль «Модерн».
- 13.Художній авангард у Європі поч. ХХ ст..
14. Функціоналізм у Європі.
- 15.Німецький Верибурд.
- 16.Архітектурно художня школа Баухауз (1919-1933) та її сьогодення.
- 17.Кришталевий палац Дж. Паркстона та його вплив на розвиток дизайну.
- 18.Народження фотографії та її вплив на розвиток дизайну.
- 19.Графічний дизайн.
- 20.А. Муха та його творчість. Значення для дизайну.
- 21.Тулуз Лотрек афіші стилю «Модерн».

22. Міжнародна виставка декоративного мистецтва і промисловості 1925 р. у Парижі та її наслідки для розвитку дизайну.
23. Концептуальний дизайн.
24. Нон дизайн.
25. Екодизайн альтернативних джерел енергії.
26. Арт деко у Франції і Америці.
27. «Неопластицизм» Піта Модріана.
28. «Суперматизм» К. Малевича.
29. Кандинський Василь та його вплив на розвиток дизайну.
30. Функціоналізм та конструктивізм як основні напрямки дизайну 1920-х років.
31. Модульне житло як вимога і потреба часу в Україні.
32. Безпековий дизайн. «Капсула життя», Сховища та укриття розробка дизайну.
33. Штучний інтелект і дизайн.
34. Біопанк як сучасний напрям дизайну.
35. Дизайн і інновації. Майбутнє дизайну.
36. Інформаційно-технічна революція.
37. Дизайнерські артефакти.

ПІДСУМКОВІ ЗАПИТАННЯ

1. Філософія дизайну - ваше визначення.
2. Дизайн - ваше визначення.
3. Коли з'явився термін Дизайн?
4. Види дизайну.
5. Яка дата є початком історії дизайну?
6. Коли була заснована школа БАУЗАУС?
7. Коли вперше з'явився термін Екодизайн?
8. Назвіть значимих випускників школи Баухаус
9. Дайте визначення Концептуальний дизайн.
10. Дайте визначення Дизайнер.
11. Що є теоретичною основою дизайну?
12. Що є об'єктом у дизайні?
13. Яке основне завдання дизайну?
14. Дайте визначення Веб дизайн.
15. Дайте визначення Нон- дизайн.
16. Які ви бачите перспективи у дизайні? Ваше бачення.
17. Чи є майбутнє у Тандему Дизайнер -Штучний інтелект?
18. У чому ви бачите Розвиток Дизайну в Україні?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Підручники:

1. Рижова І.С. Філософія дизайну: теоретико-методологічні засади. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2006. – 540 с.
2. Слівінська А.Ф. Філософія мистецтва: навчально-методичний комплекс дисципліни.– К.:КНУКіМ, 2018. – 200
3. Основи біодизайну: навч. посіб. для студ. ВНЗ / В. Є. Михайленко, О. В. Кащенко. – К. : Каравела, 2011. – 224 с. : ілюстр.
4. Сучасні технології дизайн-діяльності : навч. посіб. / О. О. Сафронова. – Київ : КНУТД, 2019. – 208 с.
5. Біоніка в дизайні просторово-предметного середовища: навч. посіб. /С. П. Мигаль, І. А. Дида, Т. Є. Казанцева. – Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. – 225 с.
6. Даниленко В.Я. Дизайн: підручник для студ ВНЗ, які навчаються за спец. «Дизайн» / В.Я. Даниленко. – Х.: Вид-во ХДАДМ, 2003. – 320 с.
7. Табачковський В.Г. Полісутнісне homo: філософсько-мистецька думка в пошуках «неевклідової рефлексивності». – К.: Видавець ПАРАПАН, 2005. – 432 с.
8. П'янзін С.Д. Цінність як духовно-практичний феномен: Автореф. дис. канд. філос. наук: 09.00.03 /Інститут філософії імені Г.С. Сковороди Національної академії наук України. – К., 2002. –16 с.
9. Абрамов В.І. Духовність суспільства: методологія системного вивчення. – К.: КНЕУ, 2004. – 235 с.
10. Смерічевський Е. Проблема віртуальної реальності в суспільному розвитку: техніко-економічний і соціальний аспект //Схід 2001. –№ 6. – С. 54-62.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [https:// www.nbuv.gov.ua](https://www.nbuv.gov.ua)
2. Електронна бібліотека матеріалів з філософії Інституту філософії ім. Г.С.Сковороди <https://www.filosof.com.ua/links.htm>
3. <http://library.knuba.edu.ua/>
4. <http://platonanet.org.ua>

Навчально-методичне видання

ФІЛОСОФІЯ ДИЗАЙНУ

Методичні рекомендації
до вивчення дисципліни
для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
спеціальності «Дизайн»

Укладачі: **Таран** Ганна Павлівна,
Чорноморденко Іван Васильович,
Гоцалюк Алла Анатоліївна.

Комп'ютерне верстання *А. П. Селівестрової*

Підписано до друку 08.08. 2024. Формат 60 × 84_{1/16}.
Ум. друк. арк. 0,70. Обл.-вид. арк. 0,75.
Електронний документ. Вид. № 127/III-24

Видавець і виготовлювач:

Київський національний університет будівництва і архітектури
проспект Повітряних Сил, 31, Київ, Україна, 03037

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів
видавничої справи ДК № 808 від 13.02.2002